

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2010. gada 14. oktobrī\*

Lieta C-243/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Verwaltungsgericht Halle* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 25. martā un kas Tiesā registrēts 2009. gada 3. jūlijā, tiesvedībā

***Günter Fuß***

pret

***Stadt Halle.***

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs H.N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*],  
tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjijev*], A. Ross [*A. Rosas*], U. Lehmuss [*U. Lohmus*]  
un A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*] (referents),

\* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],  
sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Günter Fuß* vārdā — M. Geislers [*M. Geißler*], *Rechtsanwalt*,

— *Stadt Halle* vārdā — M. Villeke [*M. Willecke*], pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un K. Blaške [*C. Blaschke*],  
pārstāvji,

— Austrijas valdības vārdā — K. Pezendorfer [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

— Eiropas Kopienų Komisijas vārdā — F. Kreišics [*V. Kreuschitz*] un M. van Bēks [*M. van Beek*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

- <sup>1</sup> Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvas 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV L 299, 9. lpp.) 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu.
- <sup>2</sup> Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp G. Fusu [*Fuß*] un viņa darba devēju — *Stadt Halle* [Halles pilsēta] — par viņa pārcelšanu no dienesta, kurā viņš iepriekš bija norīkots kā ugunsdzēsējs, uz citu dienestu.

## Atbilstošās tiesību normas

### *Savienības tiesiskais regulējums*

3 Saskaņā ar tās pirmo apsvērumu Direktīvā 2003/88 skaidrības labad kodificētas Padomes 1993. gada 23. novembra Direktīvas 93/104/EK par dažiem darba laika organizācijas aspektiem (OV L 307, 18. lpp.) ar grozījumiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 22. jūnija Direktīvā 2000/34/EK (OV L 195, 41. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 93/104”) normas. Direktīvas 93/104 un 2000/34 dalībvalstīm bija jātransponē to valsts tiesībās attiecīgi vēlākais līdz 1996. gada 23. novembrim un 2003. gada 1. augustam.

4 Saskaņā ar Direktīvas 2003/88 1. pantu, kura virsraksts ir “Mērķis un darbības joma”:

“1. Šī direktīva nosaka minimālās drošības un veselības prasības darba laika organizēšanai.

2. Šī direktīva attiecas uz:

a) obligātiem ikdienas, iknedēļas un ikgadējiem atpūtas laikposmiem, pārtraukumiem un maksimālo nedēļas darba laiku; un

[..].”

5 Šīs pašas direktīvas 6. pantā ar virsrakstu “Maksimālais nedēļas darba laiks” ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka tiek ievērota vajadzība aizsargāt darba ņēmēju [darbinieku] drošību un veselību:

- a) iknedēļas darba laiks ir ierobežots ar normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem vai ar koplīgumiem vai līgumiem starp darba devējiem un darba ņēmējiem nozarē;
- b) vidējais darba laiks katram septiņu darba dienu laikposmam, ietverot virsstundu darba laiku, nepārsniedz 48 stundas.”

6 Šīs direktīvas 15. pantā ar virsrakstu “Labvēlīgāki noteikumi” ir noteikts:

“Šī direktīva neskar dalībvalstu tiesības piemērot vai ieviest normatīvus un administratīvus aktus, kas ir labvēlīgāki darba ņēmēju [darbinieku] veselības un drošības aizsardzībai vai kas veicina vai atļauj piemērot koplīgumus vai citus līgumus starp darba devējiem un darba ņēmējiem nozarē, kuri ir labvēlīgāki darba ņēmēju [darbinieku] drošības un veselības aizsardzībai.”

7 Direktīvas 2003/88 17. pantā ar virsrakstu “Atkāpes” ir paredzēts:

“1. Pienācīgi ievērojot darba ņēmēju [darbinieku] drošības un veselības aizsardzības principus, dalībvalstis var atkāpties no 3. līdz 6. pant[a], kā arī no 8. un 16. pant[a], kad attiecīgās darbības īpašo iezīmju dēļ darba laika ilgums netiek mērīts un/vai iepriekš noteikts, vai to var noteikt paši darba ņēmēji [darbinieki] [..]

[..]

3. Saskaņā ar šā panta 2. punktu var tikt pieļautas atkāpes no 3., 4., 5., 8. un 16. panta:

[..]

c) tādu darbību gadījumā, kurās ir vajadzīga nepārtraukta apkalpošana vai ražošana, jo īpaši:

[..]

iii) [...] ugunsdzēsības un civilās aizsardzības pakalpojumi.”

8 Šīs direktīvas 22. panta 1. punkta pirmā daļa ir formulēta šādi:

“Dalībvalstij ir iespēja nepiemērot 6. pantu, ievērojot darba ņēmēju [darbinieku] veselības aizsardzības un drošības vispārējos principus, ar noteikumu, ka tā veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu:

- a) ka neviens darba devējs nepieprasa darba ņēmējam [darbiniekam] strādāt vairāk nekā 48 stundas septiņu dienu laikposmā, kas aprēķinātas vidēji 16. [panta] b) [punktā] minētajam bāzes laikposmam, ja vien viņš nav saņēmis darba ņēmēja [darbinieka] piekrišanu veikt šādu darbu;
- b) ka neviens darba ņēmējs [darbinieks] nav pakļauts kaitējumam, ko rada darba devējs, ja viņš nevēlas veikt šādu darbu;
- c) ka darba devējs veic jaunāko datu uzskaiti par visiem darba ņēmējiem [darbiniekiem], kas veic šādu darbu;
- d) ka dokumentāciju glabā pieejamu kompetentajām iestādēm, kuras darba ņēmēju [darbinieku] drošības un/vai veselības dēļ aizliedz vai ierobežo iespēju pārsniegt maksimālo nedēļas darba stundu skaitu;

e) ka darba devējs pēc kompetento iestāžu pieprasījuma sniedz informāciju par gadījumiem, kad darba ņēmēji [darbinieki] ir piekrituši veikt darbu, kas pārsniedz 48 stundas septiņās dienās, kas aprēķinātas kā vidējais stundu skaits bāzes laiksposmam, kas minēts 16. [panta] b) [punktā].”

9 Atbilstoši Direktīvas 2003/88 28. pantam tā stājās spēkā 2004. gada 2. augustā.

### *Valsts tiesiskais regulējums*

10 1998. gada 7. oktobra *Verordnung über die Arbeitszeit der Beamtinnen und Beamten im feuerwehrtechnischen Dienst der Städte und Gemeinden des Landes Sachsen-Anhalt* [Saksijas — Anhaltes federālās zemes Noteikumi par ierēdņu, kas nodarbināti pilsētu un komūnu ugunsdzēsības dienestos, darba laiku; turpmāk tekstā — “*ArbZVO-FW 1998*”), kas bija spēkā līdz 2007. gada 31. decembrim, 2. panta 1. punktā bija paredzēts:

“Ierēdņu, kas nodarbināti maiņu darbā un kuru nedēļas darbs būtībā noris gaidīšanas režīmā, parastais darba laiks vidēji ir 54 stundas [..].”

11 No 2008. gada 1. janvāra *ArbZVO-FW 1998* tika aizstāts ar 2007. gada 5. jūlija *ArbZVO-FW* (turpmāk tekstā — “*ArbZVO-FW 2007*”).

<sup>12</sup> *ArbZVO-FW 2007* 2. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ierēdņu parastā nedēļas darba laika ilgums ir 48 stundas, rēķinot vidēji gadā, ietverot virsstundas.”

<sup>13</sup> Šī paša *ArbZVO-FW 2007* 4. pants ar virsrakstu “Individuāla kārtība” ir formulēts šādi:

“1. Ievērojot vispārējos drošības un veselības aizsardzības principus, maiņu darba ilgums var pārsniegt vidējo parasto darba laika ilgumu, kas paredzēts 2. panta 1. punktā, ja attiecīgās personas sniedz savu piekrišanu un darba devējs var to pierādīt.

2. 1. punktā minēto piekrišanu var atsaukt, par to brīdinot sešus mēnešus iepriekš. Ieinteresētās personas par to tiek informētas rakstveidā.”

<sup>14</sup> *Bürgerliches Gesetzbuch* [Civillkodeksa] 612.a pantā ir paredzēts, ka, noslēdzot ar darbinieku vienošanos vai veicot pasākumus attiecībā uz darbinieku, darba devējs nedrīkst šo darbinieku nostādīt neizdevīgākā situācijā tādēļ, ka darbinieks tiesiski izmantojis savas tiesības.

## Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 *Stadt Halle* nodarbina G. Fusu [Fuß] kopš 1982. gada 10. maija. 1998. gadā viņš tika iecelts par ierēdni *Oberbrandmeister* [vecākais ugunsdzēsējs] klasē, kopš 2005. gada 15. decembra viņš ir *Hauptbrandmeister* [galvenais ugunsdzēsējs].
- 16 Līdz 2007. gada 4. janvārim prasītājs strādāja ugunsdzēsības ātrās reaģēšanas brigādē “ugunsgreka novēršana” par šoferi. Saskaņā ar prasītāja maiņu darba modeli viņa vidējais darba laiks nedēļā bija 54 stundas.
- 17 Darbinieku sapulcē 2006. gadā *Stadt Halle* vadība ātrās reaģēšanas brigādes darbiniekiem paziņoja, ka tiks pieprasīts, lai tiktu ievērota Direktīva 2003/88/EK, tad tiks veikta darbinieku pārcelšana uz ugunsdzēsības operatīvā darba vadības centru.
- 18 Ar 2006. gada 13. decembra vēstuli G. Fuss, atsaucoties uz 2005. gada 14. jūlija rīkojumu lietā C-52/04 *Personalrat der Feuerwehr Hamburg* (Krājums, I-7111. lpp.), lūdza, lai turpmāk viņa iknedēļas darba laiks vairs nepārsniegtu maksimālo vidējo darba laiku 48 stundu apmērā, kas paredzēts Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā. Ar šo pašu vēstuli G. Fuss pieprasīja kompensāciju par papildu stundām, ko viņš bija prettiesiski nostrādājis laika posmā no 2004. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 31. decembrim.
- 19 Ar 2006. gada 18. decembra lēmumu *Stadt Halle* ieviesa amata vietu sadalījuma koncepciju, saskaņā ar kuru, lai novērstu jebkādu kvalitātes trūkumu organizatoriskajā struktūrā, no 2007. gada 1. aprīļa bija jāaizpilda rotējoša amata vieta, kas bija atbrīvoties ugunsdzēsības ātrās reaģēšanas vadības centrā.

- 20 2006. gada 21. decembrī G. Fusa darba devējs viņu uzklusīja attiecībā uz darba devēja plānu pārcelt G. Fusu uz iepriekš minēto amatu. Šīs intervijas laikā G. Fuss norādīja, ka viņš vēlas turpināt strādāt ātrās reakcijas brigādē.
- 21 Ar 2007. gada 2. janvāra lēmumu *Stadt Halle* veica G. Fusa pārcelšanu uz ierobežotu laiku, proti, no 2007. gada 5. janvāra līdz 2009. gada 31. martam, uz operatīvā darba vadības centru, pamatojot, ka šāda pārcelšana ir nepieciešama dienesta organizatorisku iemeslu dēļ (turpmāk tekstā — “lēmums par pārcelšanu”). Saskaņā ar *Stadt Halle* viedokli prasības šim amatam ietvēra *Oberbrandmeister* pakāpes apmācību, vairāku gadu pieredzi ugunsdzēsēju automašīnas vadīšanā un neatliekamās medicīniskās palīdzības sanitāra kvalifikāciju. Turklāt šī pārcelšana atļautu G. Fusam strādāt, ievērojot maksimālo iknedēļas darba laiku — 48 stundas.
- 22 Kopš viņa pārcelšanas G. Fuss strādā 40 stundas nedēļā un viņam vairs nav jāstrādā 24 stundu maiņās. Turklāt, ņemot vērā, ka dienesta apjoms naktīs, brīvdienās un svētku dienās ir mazāks, viņš saņem daudz mazākas piemaksas par darbu šajos laikos.
- 23 2007. gada 4. janvārī G. Fuss iesniedza sūdzību *Stadt Halle* par viņa pārcelšanu citā dienesta postenī un savu iebildumu būtībā pamatoja ar to, ka viņš nevēlējās strādāt saskaņā ar citu maiņu darba modeli.
- 24 Ar 2007. gada 23. janvāra lēmumu *Stadt Halle* šo sūdzību noraidīja, būtībā pamatojot ar to, ka lēmums par pārcelšanu bija personāla rakstura pasākums, ko darba devējs ir tiesīgs veikt savas kompetences ietvaros, pēc taisnīgiem ieskatiem īstenojot tam piešķirtās vadības pilnvaras.

25 2007. gada 28. februārī G. Fuss cēla prasību *Verwaltungsgericht Halle* [Halles administratīvā tiesa], prasot atcelt lēmumu par pārcelšanu un atjaunot viņu postenī, kuru viņš bija ieņēmis, pirms tika īstenots pasākums, kas attiecas uz viņu. Viņš būtībā norāda, ka viņa pārcelšana tika izlemta tikai tā iemesla dēļ, ka viņš bija pieprasījis darba laika samazinājumu atbilstoši Direktīvas 2003/88 normām. *Stadt Halle* savukārt uzskata, ka minētā lēmuma mērķis nebija vis sodīt G. Fusu, bet gan izpildīt viņa pieprasījumu ievērot 48 stundu darba nedēļu bez pienākuma priekšlaicīgi un tikai viņa labad pielāgot maiņu darba modeli, jo šī pielāgošana būtu izraisījusi organizatoriskas problēmas. Maiņu darba modeļa pielāgošana, lai tas atbilstu Direktīvai 2003/88, būtu jāveic vienoti visiem dienesta darbiniekiem.

26 Savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu valsts tiesa konstatē lēmuma par pārcelšanu atbilstību valsts tiesībām. Faktiski, pirmkārt, G. Fuss tika pārcelts uz tās pašas pakāpes amatu, kas atbilst tai pašai atalgojumu kategorijai. Otrkārt, G. Fusa pārcelšana, pat pieņemot, ka tā nevarēja būt pamatota ar dienesta organizatoriskiem pasākumiem, bija balstīta uz konkrētu pamatu, proti, vēlmi izbeigt Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta noteikumu pārkāpumu attiecībā uz ieinteresēto personu, negrozot maiņu darba modeli un nepadarot to atbilstošu direktīvai attiecībā uz pārējiem ugunsdzēsējiem.

27 Minētā tiesa tomēr nav pārliecināta par to, vai lēmums par pārcelšanu nav pretrunā Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktam.

28 Tā norāda, ka lietas apstākļu iestāšanās laikā *ArbZVO-FW 1998* 2. panta 1. punkts nebija iecerēts kā norma, ar kuru tiktu izdarīta atkāpe no Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta šīs direktīvas 22. panta 1. punkta pirmās daļas izpratnē un ka nevienā citā valsts tiesību normā nebija paredzēta šādas atkāpes iespējamība attiecībā uz pēdējā minētajā normā noteikto nosacījumu kopumu, it īpaši minētās daļas b) apakšpunktu, saskaņā ar kuru neviens darbinieks nedrīkst ciest kaitējumu tādēļ, ka nevēlas sniegt piekrišanu veikt šādu darbu, pārsniedzot 48 stundas kā vidējo maksimālo nedēļas darba laika ilgumu. Tomēr, ja vien netiek pieļauts, ka tiesības, kas izriet no Direktīvas 2003/88, tiek apietas un ka tā nesasniedz savu mērķi, aizliegumam radīt kaitējumu darbiniekiem ir vēl jo vairāk jābūt piemērojamam gadījumā, ja darba devējs, neraugoties uz to, ka nav tiešas valsts tiesību normas, kurā tas atļauts, izvirza prasību darbiniekam veikt darbu, pārsniedzot maksimālo ilgumu, kas paredzēts minētajā 6. panta b) punktā, un ja darbinieks izvirza prasību ievērot šo normu.

29 Saskaņā ar iesniedzējtiesas viedokli tomēr rodas jautājums par to, vai Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā ietvertais “kaitējuma” jēdziens ir jāinterpretē subjektīvi vai objektīvi. No subjektīvā viedokļa kaitējums G. Fussam būtu jākonstatē, ja viņš dienesta vietas maiņu būtu uztvēris kā sodu. Savukārt no objektīvā viedokļa G. Fuss neesot cietis nekādu kaitējumu, jo viņa jaunais amats ir mazāk bīstams nekā līdzšinējais un viņam ir iespēja apgūt papildu profesionālo kvalifikāciju. Ir tiesa, ka G. Fuss ir zaudējis atalgojumu, tādēļ ka samazinājies speciālais atalgojums par dienestu naktīs, brīvdienās un svētku dienās. Tomēr šo samazinājumu attaisnojot apstāklis, ka viņš mazāk strādā naktīs, brīvdienās un svētku dienās, un to kompensējot iegūtais brīvais laiks. Turklāt tam, ka pārcelšana bija uz laiku, neesot nozīmes, jo saskaņā ar *ArbZVO-FW 2007*, redakcijā, kas ir spēkā no 2008. gada 1. janvāra, G. Fuss varēja tikt atstāts amatā ārpus ātrās reaģēšanas brigādes, ja viņš nepiekrīt 48 stundu maksimālajam darba laika ilgumam nedēļā.

Šajos apstākļos *Verwaltungsgericht Halle* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Direktīvas [2003/88] 22. panta 1. punkta [pirmās daļas] b) apakšpunktā minētais kaitējums ir vērtējams objektīvi vai subjektīvi?
- 2) Vai pastāv kaitējums Direktīvas [2003/88] 22. panta 1. punkta [pirmās daļas] b) apakšpunkta izpratnē, ja ātrās reaģēšanas brigādē strādājošs ierēdnis, kurš lūdzis turpmāk ievērot maksimālo darba stundu skaitu, pret savu gribu tiek pārcelts darbā citā dienesta postenī, kas pārsvarā saistīts ar darbu ugunsdzēsības pārvaldē?
- 3) Vai mazāks atalgojums ir uzskatāms par kaitējumu Direktīvas [2003/88] 22. panta 1. punkta [pirmās daļas] b) apakšpunkta izpratnē, ja, pārcelot ierēdni citā dienesta postenī, samazinās dienesta laiks naktīs, brīvdienās un svētku dienās un līdz ar to arī piemaksas apjoms par darbu šajos laikos?
- 4) Gadījumā, ja uz otro un trešo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, vai ar pārcelšanu radīto kaitējumu var kompensēt ar citām jaunā dienesta posteņa priekšrocībām, kā, piemēram, ar īsākiem darba laikiem vai kvalifikācijas paaugstināšanu?”

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 31 Ar saviem jautājumiem, kas ir jāapskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā ietvertais “kaitējuma” jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, kas atļauj publiskā sektora darba devējam veikt tāda darbinieka piespiedu pārcelšanu, kurš tiek nodarbināts kā ugunsdzēsējs ātrās reaģēšanas brigādē, pamatojot ar to, ka viņš ir pieprasījis, lai minētajā ātrās reaģēšanas brigādē tiktu ievērots vidējais maksimālais nedēļas darba ilgums, kas paredzēts šīs direktīvas 6. panta b) punktā.
- 32 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Direktīvas 2003/88 mērķis ir noteikt minimālās prasības, lai uzlabotu darbinieku dzīves un darba apstākļus, tuvinot valstu tiesisko regulējumu, tai skaitā attiecībā uz darba laika ilgumu. Šī saskaņošana darba laika organizācijas jomā Eiropas Savienības līmenī ir vērsta uz to, lai garantētu labāku darbinieku drošības un veselības aizsardzību, piešķirot tiem minimālos atpūtas laikposmus, it īpaši diennakts un nedēļas atpūtu, kā arī adekvātus pārtraukumus, un paredzot maksimālo nedēļas darba laika vidējo ilgumu (it īpaši skat. 2004. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no C-397/01 līdz C-403/01 *Pfeiffer* u.c., Krājums, I-8835. lpp., 76. punkts; 2005. gada 1. decembra spriedumu lietā C-14/04 *Dellas* u.c., Krājums, I-10253. lpp., 40. un 41. punkts, kā arī 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-484/04 *Komisija*/Apvienotā Karaliste, Krājums, I-7471. lpp., 35. un 36. punkts).
- 33 Tādējādi Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka, ievērojot vajadzību aizsargāt darbinieku drošību un veselību, vidējais darba laiks katram septiņu darba dienu laikposmam, ietverot virsstundu darba laiku, nepārsniedz 48 stundas. Šis maksimālais darba laika ilgums attiecībā uz vidējo nedēļas darba ilgumu ir īpaši nozīmīgs Savienības sociālo tiesību

noteikums, kuru kā minimālu normu, kas vajadzīga drošības un veselības aizsardzības nodrošināšanai, ir jābūt tiesībām izmantot katram darbiniekam (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 100. punkts; lietā *Dellas* u.c., 49. punkts, kā arī lietā Komisija/Apvienotā Karaliste, 38. punkts).

34 Direktīvas 93/104 ieviestajā režīmā, lai arī tās 15. pantā vispārīgi atļauts piemērot vai ieviest valsts normas, kas ir labvēlīgākas darbinieku drošības un veselības aizsardzībai, tikai dažās no šīm normām, kas ir izsmeltoši uzskaitītas, pieļautas atkāpes, ko paredz dalībvalstis vai darba devēji un darba ņēmēji partneri. Šādu atkāpju ieviešana ir pakļauta stingriem nosacījumiem, kam ir jānodrošina efektīva darbinieku drošības un veselības aizsardzība (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 77. un 96. punkts).

35 Tādējādi Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmajā daļā, kas ir prejudiciālo jautājumu priekšmets, dalībvalstīm piedāvāta iespēja nepiemērot tās 6. pantu tiklīdz, ciklīdz tās ievēro darbinieku drošības un veselības aizsardzības vispārējos principus un izpilda virkni kumulatīvu nosacījumu, kas paredzēti šajā normā, it īpaši minētās daļas b) apakšpunktā paredzēto, saskaņā ar ko neviens darbinieks nedrīkst tikt pakļauts kaitējumam tāpēc, ka viņš nevēlas veikt darbu, kura vidējais nedēļas ilgums pārsniedz maksimālo darba laiku, kas noteikts šīs pašas direktīvas 6. panta b) punktā.

36 Izskatāmajā lietā tomēr pastāv vienprātība, ka ne Vācijas Federatīvā Republika, kā to Tiesa jau konstatējusi 2003. gada 9. septembra sprieduma lietā *C-151/02 Jaeger* (*Recueil*, I-8389. lpp.) 85. punktā un iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās

*Pfeiffer* u.c. 98. punktā, ne *Land de Saxe-Anhalt*, kā to savā lēmumā par prejudiciālā jautājuma uzdošanu konstatējusi tiesa, kuras izskatīšanā ir pamata lieta, un šīs tiesvedības ietvaros apstiprinājušas Vācijas valdība un *Stadt Halle* savos rakstveida apsvērumos, nav izmantojušas šo atkāpes iespēju, jo valsts tiesību normās, kas ir spēkā šajā datumā, nav ietverti nekādi pasākumi, kas atbilstu Direktīvas 22. panta 1. punkta pirmajai daļai vai ar kuriem būtu paredzēts transponēt šo normu. Kad Tiesa šajā sakarā uzdeva rakstveida jautājumu, *Stadt Halle* atkārtoja šo konstatējumu; arī G. Fuss un Austrijas valdība ir ieņēmuši šādu nostāju.

<sup>37</sup> Iesniedzējtiesa atzīmē, ka, lielākais, *Land de Saxe-Anhalt* pēc tam izmantoja šo Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā paredzēto atkāpes iespēju saistībā ar tiesisko regulējumu, kas tika pieņemts vēlāk, lai specifiski transponētu šo direktīvu attiecībā uz ugunsdzēsējiem, ko nodarbina šīs federālās zemes pilsētas un komūnas. Tomēr šis regulējums stājās spēkā tikai 2008. gada 1. janvārī, proti, datumā pēc lēmuma par pārcelšanu pieņemšanas datuma.

<sup>38</sup> No tā izriet, ka, nepastāvot valsts tiesību pasākumiem, ar kuriem būtu īstenota atkāpes iespēja, kas dalībvalstīm paredzēta Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmajā daļā, šai normai nav nekādas nozīmes, atrisinot pamata tiesvedību, un attiecīgi ir jāņem vērā vienīgi šīs direktīvas 6. panta b) punkts, kurā noteikts princips, ka visām dalībvalstīm jāievēro, lai vidējais darba laiks katram septiņu darba dienu laikposmam nepārsniegtu 48 stundas.

<sup>39</sup> Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu ieviestajā valsts tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā Tiesai jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu tai atrisināt

strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Saistībā ar to, ja nepieciešams, Tiesai ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Savienības tiesību normas, kas valsts tiesām vajadzīgas, lai atrisinātu tajās izskatāmos strīdus, pat ja šīs normas nav nepārprotami minētas šo tiesu uzdotajos jautājumos (šajā ziņā it īpaši skat. 2007. gada 8. marta spriedumu lietā C-45/06 *Campina*, Krājums, I-2089. lpp., 30. un 31. punkts; 2008. gada 26. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-329/06 un C-343/06 *Wiedemann un Funk*, Krājums, I-4635. lpp., 45. punkts, kā arī 2010. gada 2. septembra spriedumu lietā C-66/09 *Kirin Amgen*, Krājums, I-7943. lpp., 27. punkts).

40 Līdz ar to, pat ja formāli iesniedzējtiesa ir ierobežojusi savu jautājumu tikai ar Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktu, šāds apstāklis nav šķērslis, lai Tiesa sniegtu valsts tiesai Savienības tiesību interpretāciju, kas tai var būt noderīga, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tām atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas un tostarp no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pamatojuma ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (skat. 2010. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-229/08 *Wolf*, Krājums, I-1. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Izskatāmajā lietā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka tiesa, kuras izskatīšanā ir pamata lieta, uzskata, ka nosacījums par darbiniekam nodarīta kaitējuma neesamību, kas paredzēts Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā, ir piemērojams, ja darba devējs, pastāvot valsts tiesību pasākumiem, ar ko tiek īstenota šī norma, nav saņēmis darbinieka piekrišanu, lai atkāptos no šīs pašas direktīvas 6. panta b) punkta; šis nosacījums vēl jo vairāk ir piemērojams, ja, kā izskatāmajā lietā, darba devējs, neraugoties uz tādu valsts tiesību normu neesamību, kuras

to atļautu, nosaka šādu atkāpi un attiecīgais darbinieks pret to iebilst, prasot ievērot minētā 6. panta b) punktu.

42 Tādējādi iesniedzējtiesa ierosina — ja attiecīgais darbinieks necieš nekādu kaitējumu tādēļ, ka tas nav piekritis Direktīvas 6. panta b) punktā paredzētā 48 stundu limita pārsniegšanai attiecībā uz maksimālo vidējo nedēļas darbu, direktīvai pretrunā nav tas, ka viņa darba devējs var atbilstoši valsts tiesībām izlemt viņu piespiedu kārtā pārcelt uz citu dienestu, kurā attiecībā uz šo darbinieku tiek ievērots šajā tiesību normā paredzētais limits, tiktāl, ciktāl ar šādu pārcelšanu tiek izbeigts šīs normas pārkāpums attiecībā uz šo darbinieku.

43 Šajos apstākļos, lai sniegtu lietderīgu atbildi iesniedzējtiesai, uzdotie jautājumi ir jāpārformulē tādējādi, ka šī tiesa ar tiem būtībā jautā, vai Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tai pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, saskaņā ar kuru darba devējam publiskajā sektorā ir atļauts piespiedu kārtā uz citu dienestu pārcelt darbinieku, kurš nodarbināts kā ugunsdzēsējs ātrās reāģēšanas brigādē, tādēļ ka tas ir pieprasījis, lai šajā brigādē tiktu ievērots maksimālais vidējais nedēļas darba ilgums, kas paredzēts minētajā tiesību normā, gadījumā, ja šis darbinieks pārcelšanas dēļ necieš nekādu kaitējumu.

44 Šajā ziņā ir jāatgādina — kā tas izriet no iepriekš minētā rīkojuma lietā *Personalrat der Feuerwehr Hamburg* 61. punkta —, ka darbības, ko veic valsts ugunsdzēsības dienesta operatīvās grupas, izņemot izņēmuma apstākļus, kuru smagums un apmērs uz laiku rada priekšroku mērķim nodrošināt sabiedrības interešu aizsardzībai nepieciešamo dienestu atbilstošu darbību, salīdzinājumā ar mērķi nodrošināt operatīvajās grupās un glābšanas komandās nodarbināto drošību un veselības aizsardzību, apstākļi, kas netiek apskatīti pamata lietā, ietilpst Direktīvas 2003/88 piemērošanas jomā, tā ka

principā tās 6. panta b) punktam pretrunā ir 48 stundu maksimālā līmeņa pārsniegšana, kas paredzēts iknedēļas maksimālajam darba līgumam, tostarp gaidīšanas režīmā.

<sup>45</sup> Izskatāmajā lietā pastāv vienprātība, ka *Land de Saxe-Anhalt* tiesiskajā regulējumā, kas pamata lietas faktisko apstākļu iestāšanās laikā bija piemērojams ugunsdzēsējiem, kuri, kā G. Fuss, tika nodarbināti šīs federālās zemes pilsētu un komūnu operatīvajās grupās, bija noteikts darba ilgums, kas pārsniedza Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā paredzēto maksimālo nedēļas darba ilgumu.

<sup>46</sup> Šajos apstākļos, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas jautājumiem, pirmkārt, ir jāizvērtē, kā tā ierosina, vai konstatējums par Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta pārkāpumu ir pakļauts nosacījumam, ka attiecīgajam darbiniekam ir jābūt cietušam kaitējumu, un, otrkārt, jānosaka, kādas ir sekas, kas no šīs normas iespējamā pārkāpuma izriet attiecībā uz valstu tiesām.

<sup>47</sup> Kas attiecas, pirmkārt, uz jautājumu par to, kāda nozīme ir darbinieka ciestajam kaitējumam, lai konstatētu Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta pārkāpumu, ir jāatgādina — kā tas jau izriet no šī sprieduma 33. punkta —, ka šī tiesību norma ir īpaši nozīmīgs Savienības sociālo tiesību noteikums, kas nosaka dalībvalstīm pienākumu paredzēt 48 stundu maksimālo nedēļas darba vidējo ilgumu, ietverot virsstundas, kā tas tieši precizēts minētajā tiesību normā, un no tās, nepastāvot valsts tiesībās īstenotai šīs direktīvas 22. panta 1. punkta pirmajai daļai, nevar atkāpties attiecībā uz tādām darbībām kā ugunsdzēsēju darbības, kas tiek apskatītas pamata lietā.

- 48 Faktiski, kā jau minēts šī sprieduma 34. punktā, vienīgi noteiktas normas, kas tieši minētas Direktīvā 2003/88, var būt dalībvalstu vai darba devēju un darba ņēmēju atkāpju priekšmets.
- 49 Tomēr, pirmkārt, Direktīvas 2003/88 6. pants ir minēts tikai tās 17. panta 1. punktā, kaut arī ir skaidrs, ka šis punkts attiecas uz darbībām, kas nekādā veidā nav saistītas ar ugunsdzēsēju darbu. Turpretim minētā 17. panta 3. punkta c) daļas iii) apakšpunktā ir ietverta atsauce uz “darbībām, kas saistītas ar vajadzību pēc pakalpojumu nepārtrauktības”, kuru skaitā īpaši ir minēti “ugunsdzēsības [...] dienesti”, bet šajā normā nav paredzētas atkāpes iespējas attiecībā uz minētās direktīvas 6. pantu, bet tikai attiecībā uz citām tās normām (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 97. punkts).
- 50 Otrkārt, kā tas izriet arī no šī sprieduma 35. un 36. punkta, pastāv vienprātība, ka nedz Vācijas Federatīvā Republika, nedz *Land de Saxe-Anhalt* nav izmantojušas atkāpes iespēju, kas paredzēta Direktīvas 22. panta 1. punkta pirmajā daļā, kas ļauj dalībvalstīm nepiemērot Direktīvas 6. pantu, ja izpildīti noteikti kumulatīvi nosacījumi (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 98. punkts).
- 51 Šajos apstākļos, lai nodrošinātu Direktīvas 2003/88 pilnīgu efektivitāti, dalībvalstīm ir jānovērš maksimālā nedēļas darba laika ilguma, kas noteikts Direktīvas 6. panta b) punktā, pārsniegšana (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 118. punkts).

- 52 Kā Tiesa jau ir nospriedusi, dalībvalstis tāpēc nevar vienpusēji noteikt minētās tiesību normas piemērošanas jomu, pakļaujot jebkāda veida noteikumiem vai ierobežojumiem darbinieku tiesības uz to, lai nedēļas darba laika ilgums nepārsniegtu 48 stundas (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 99. punkts).
- 53 Līdz ar to maksimālā vidējā nedēļas darba ilguma, kas noteikts Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā, pārsniegšana pati par sevi veido šīs tiesību normas pārkāpumu bez nepieciešamības turklāt pierādīt īpaša kaitējuma pastāvēšanu. Nepastāvot valsts tiesību pasākumam, ar kuru tiktu īstenota šīs pašas direktīvas 22. panta 1. punkta pirmajā daļā paredzētā atkāpe, šajā normā ietvertajam "kaitējuma" jēdzienam tādējādi nav nekādas nozīmes attiecībā uz minētā 6. panta b) punkta interpretāciju un piemērošanu.
- 54 Realitātē, kā tas izriet no šī sprieduma 32. punkta, tā kā Direktīvas 2003/88 mērķis ir garantēt labāku darbinieku drošības un veselības aizsardzību, nodrošinot pietiekamu atpūtu, Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka minētajā 6. panta b) punktā paredzētā maksimālā vidējā nedēļas darba laika pārsniegšana tiktāl, ciktāl tā darbiniekam liedz šādu atpūtu, viņam šī paša apstākļa dēļ vien izraisa kaitējumu tiktāl, ciktāl tādējādi tiek apdraudēta viņa drošība un veselība.
- 55 No tā izriet, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, kurā attiecībā uz darbinieku, kas tiek nodarbināts kā ugunsdzēsējs ātrās reaģēšanas brigādē, paredzēts darba ilgums, kas pārsniedz maksimālo ilgumu, kāds norādīts Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā, ir šīs tiesību normas pārkāpums, turklāt nav jāpierāda īpašs kaitējums, ko cietis šis darbinieks.

- 56 Otrkārt, attiecībā uz šāda Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta pārkāpuma sekām valsts tiesām ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka visos gadījumos, kad direktīvas normas no to satura viedokļa šķiet esam beznosacījuma un pietiekoši precīzas, privātpersonas var uz tām atsaukties, vēršoties pret valsti, tostarp, ja tā ir darba devēja statusā, it īpaši, ja tā nav direktīvu noteiktajos termiņos transponējusi valsts tiesībās vai ja tā to transponējusi nepareizi (šajā ziņā skat. 1986. gada 26. februāra spriedumu lietā 152/84 *Marshall, Recueil*, 723. lpp., 46. un 49. punkts, kā arī 2009. gada 23. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no C-378/07 līdz C-380/07 *Angelidaki* u.c., Krājums, I-3071. lpp., 193. un 194. punkts).
- 57 Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkts atbilst šiem kritērijiem, jo tajā dalībvalstīm nepārprotami ir uzlikts pienākums sasniegt precīzu rezultātu un tā piemērošana nav pakļauta nekādiem nosacījumiem attiecībā uz principu, kas nosaka maksimālo vidējo 48 stundu darba laiku nedēļā, ieskaitot virsstundas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 104. punkts).
- 58 Šajā ziņā, pat ja Direktīvas 2003/88 22. panta 1. punktā dalībvalstīm ļauts atkāpties no tās 6. panta, šis apstāklis neietekmē 6. panta b) punkta precīzo un beznosacījuma raksturu. Dalībvalstu tiesības nepiemērot 6. pantu ir atkarīgas no visu nosacījumu, kas ir minēti šīs direktīvas 22. panta 1. punkta pirmajā daļā, ievērošanas, kā rezultātā ir iespējams noteikt minimālo aizsardzības līmeni, kas ir jāievieš jebkurā gadījumā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 105. punkts).
- 59 Tādējādi Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkts atbilst visiem nosacījumiem, kas nepieciešami tā tiešai iedarbībai (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pfeiffer* u.c., 106. punkts).

- <sup>60</sup> Līdz ar to, tā kā pamata lietas faktisko apstākļu iestāšanās laikā bija iestāties termiņš Direktīvas 93/104 transponēšanai un *Land de Saxe-Anhalt* šajā datumā šādu transponēšanu savās valsts tiesībās attiecībā uz ātrās reaģēšanas brigādēs nodarbinātiem ugunsdzēsējiem nebija veikusi, tādām darbiniekam kā G. Fuss, ko *Stadt Halle* nodarbina šādā dienestā, ir tiesības tieši atsaukties uz Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktu, vēršoties pret šo darba devēju, lai panāktu, ka tiek ievērotas tiesības uz šajā tiesību normā garantēto vidējo maksimālo nedēļas darba ilgumu, kas nepārsniedz 48 stundas.
- <sup>61</sup> Šajā ziņā ir jāprecizē, ka — tā kā šai tiesību normai ir tieša iedarbība — tā ir saistoša visām dalībvalstu iestādēm, proti, ne tikai valstu tiesām, bet tāpat arī visām administratīvajām iestādēm, ieskaitot decentralizētās pārvaldes iestādes, tādas kā pavalstis, pilsētas vai komūnas, un šīm iestādēm ir pienākums to piemērot (šajā ziņā skat. 1989. gada 22. jūnija spriedumu lietā 103/88 *Costanzo, Recueil*, 1839. lpp., 30.–33. punkts).
- <sup>62</sup> Pamata lietā *Stadt Halle* uzskata, ka ar G. Fusa piespiedu pārcelšanu pēc tam, kad viņš savam darba devējam bija pieprasījis ievērot maksimālo nedēļas darba laiku, kas paredzēts Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktā, uz citu dienestu, kurā šis maksimālais ilgums tiek ievērots, tiek nodrošināta pilnīga šīs direktīvas piemērošana attiecībā uz G. Fusu, jo ar šo pārcelšanu tiek izbeigts pret viņu izdarītais Savienības tiesību pārkāpums.
- <sup>63</sup> Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru valsts tiesām un pārvaldes iestādēm ir pienākums pilnībā piemērot Savienības tiesības un aizsargāt tiesības, kas ar tām piešķirtas indivīdiem, vajadzības gadījumā nepiemērojot jebkādu tādu valsts tiesību normu, kas ir tām pretrunā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Costanzo*, 33. punkts, un 2007. gada 11. janvāra spriedumu lietā C-208/05 *ITC*, Krājums, I-181. lpp., 68. un 69. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 64 Šajā gadījumā ir svarīgi, lai darbiniekiem ar Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktu tieši piešķirto tiesību lietderīgā iedarbība būtu pilnībā nodrošināta valsts tiesību sistēmā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Dellas* u.c., 53. punkts).
- 65 Ir jākonstatē, ka tādas kā pamata lietā piespiedu pārceļšanas rezultātā jebkādu jēgu zaudē tiesības, kas piešķirtas ar Direktīvas 2003/88 6. panta b) punktu un kuras Tiesa ar iepriekš minēto rīkojumu lietā *Personalrat der Feuerwehr Hamburg* atzinusi ugunsdzēsējam, kas tiek nodarbināts ātrās reaģēšanas brigādē, tādām kā G. Fuss, būt pakļautam maksimālajam nedēļas darba laikam 48 stundu ilgumā šajā darbā, un līdz ar to šāds pasākums iznīcina šīs normas lietderīgo iedarbību attiecībā uz šo darbinieku. Tātad ir acīmredzami, ka minētais pasākums nenodrošina nedz pilnīgu minētā Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkta piemērošanu, nedz tiesību, kas ar šo normu piešķirtas darbiniekiem attiecīgajā dalībvalstī, aizsardzību.
- 66 Turklāt, kā to pamatoti norādījusi Komisija, pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, kas garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, kurai saskaņā ar LESD 6. panta 1. punkta pirmo daļu ir "tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem", tiktu būtiski ietekmētas, ja darba devējs, reaģējot uz sūdzību vai prasību tiesā, ko iesniedzis darbinieks, lai panāktu tādu direktīvas normu ievērošanu, kuru mērķis ir aizsargāt viņa drošību un veselību, būtu tiesīgs veikt tādu pasākumu kā pamata lietā apskatītais. Faktiski bailes no šāda pretpasākuma, attiecībā uz kuru nebūtu pieejams nekāds tiesiskās aizsardzības pasākums, radītu risku, ka darbinieki, kuri uzskatītu, ka viņiem kaitējis darba devēja veikts pasākums, necenstos aizsargāt savas tiesības tiesas ceļā, un attiecīgi pēc sava rakstura nopietni kaitētu direktīvas mērķa īstenošanai (pēc analogijas skat. 1998. gada 22. septembra spriedumu lietā *C-185/97 Coote, Recueil*, I-5199. lpp., 24. un 27. punkts).
- 67 Tādējādi uz uzdotajiem jautājumiem ir jāsniedz atbilde, ka Direktīvas 2003/88 6. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums

kā pamata lietā, saskaņā ar kuru darba devējam publiskajā sektorā ir atļauts piespiedu kārtā uz citu dienestu pārcelt darbinieku, kurš nodarbināts kā ugunsdzēsējs ātrās reaģēšanas brigādē, tādēļ, ka viņš ir pieprasījis, lai šajā brigādē tiktu ievērots maksimālais vidējais nedēļas darba ilgums, kas paredzēts minētajā tiesību normā. Šajā ziņā nav nozīmes apstāklim, ka šāds darbinieks šādas pārcelšanas rezultātā necieš nekādu īpašu kaitējumu, izņemot kaitējumu, kas izriet no minētā 6. panta b) punkta pārkāpuma.

### Par tiesāšanās izdevumiem

- <sup>68</sup> Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

**Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 4. novembra Direktīvas 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem 6. panta b) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamata lietā, saskaņā ar kuru darba devējam publiskajā sektorā ir atļauts piespiedu kārtā uz citu dienestu pārcelt darbinieku, kurš nodarbināts kā ugunsdzēsējs ātrās reaģēšanas brigādē, tādēļ ka viņš ir pieprasījis, lai šajā brigādē tiktu ievērots maksimālais vidējais nedēļas darba ilgums, kas paredzēts minētajā tiesību normā. Šajā ziņā nav nozīmes apstāklim, ka šāds darbinieks šādas pārcelšanas**

**rezultātā necieš nekādu īpašu kaitējumu, izņemot kaitējumu, kas izriet no minētā 6. panta b) punkta pārkāpuma.**

[Paraksti]